

Istnieje
od 1965

FORUM

NASTĘPNE
13
SIERPNIA
PIĄTEK
WYDANIE

N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

nr 16 (30.07–12.08.2021)
Cena 9,90 zł (w tym 8% VAT)

Powrót UFO

CZY JESTEŚMY SAMI W KOSMOSIE?

ISSN 0015-8402
1.6>
9 770015 840106

nr 16 (27/01) rok XLVI, Nr indeksu 358207 P, ISSN 0015-8402
USA 4,6 USD, Strefa Euro 2,9 euro, Wielka Brytania 2,5 GBP

ZIELONY ŁĄD
Eko nie znaczy lekko

PRAWDZIWA PULP FICTION?
Tarantino wydał powieść

GEN GENIUSZU
Putin w laboratorium

POPART TRACI POPARCIE
Geniusz czy... Warholstwo?

UTØYA – 10 LAT PÓŹNIEJ
Głośno tylko o Breiviku

GDY BRAKUJE SŁÓW
Gwizdanie nie kłamie

COVIDA NOSTRA
Mafia w koronie

GEOGRAF NA URLOPIE
Wiza za kosmyk włosów

JAK UPRAWIAĆ SEKS...,
... uprawiając rolę

POSZERZAMY HORYZONTY

MEDYCYNA • PSYCHOLOGIA • EKOLOGIA
HISTORIA • NOWE TECHNOLOGIE

Sierpniowy numer „Wiedzy i Życia” już w kioskach!

Prenumerata papierowa i cyfrowa tytułu dostępna na stronie wiz.pl oraz na sklep.polityka.pl/wiz

Jeden dialog?
Czy dwa monologi?

12

14

Szpieg w komórce
Pod wścibskim
Pegazem

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Warszawa-Moskwa.
Czy kiedyś wreszcie się dogadamy?

WYDARZENIA

14 Program Pegasus.
Totalna inwigilacja

18 Tajna broń.
Putin promuje genetykę

O TYM MÓWI ŚWIAT

20 Klimat obietnic i protestów.
Ekologiczna Unia Europejska

PROFILE

24 O nich się mówi:
Emily Ratajkowski
Radź Kundra
Guo Gangtang
Jeffrey Burrill
Hend Zaza

20

Zielony Ład
I czarne scenariusze

26

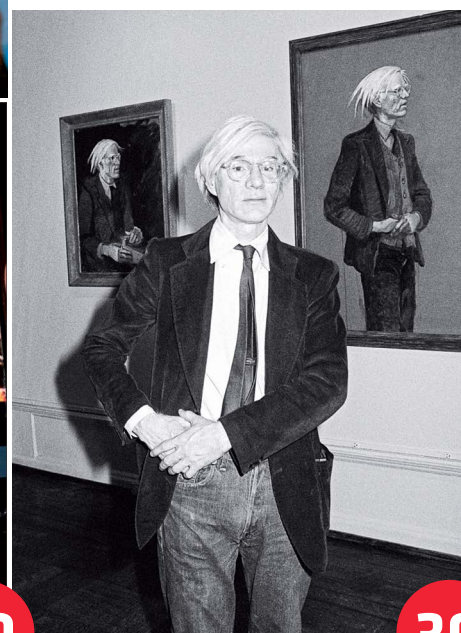
Amerykanka
z Londynu
Wraca do Irlandii

24

38

Awantura
w NASA
Aż talerze
latały

Zrobię ci
z kina...
... jesień
popkultury!

LUDZIE

26 Quentin Tarantino.
Pierwsza
powieść zamiast
dziesiątego filmu

30 Andy Warhol.
Kim był
naprawdę?
Nowe
podejżenia

REPORTAŻ

34 Nie ufajcie UFO!
Pentagon przyznał,
że mamy problem

36 Karlheinz Steinmüller.
Pisarz, fizyk i sceptyk

38 Leslie Kean.
Kosmiczna
sygnalistka

40 Kolumbijczycy do wynajęcia.
Oficjalnie chodzi o ochronę...

Po co sojusznicy?
Wystarczą najemnicy!

40

Sfinks bez zagadki
Mistrz autopromocji

30

Taki mały... **44**
A taki
długodystansowy

44 Zagrożone gatunki.

W obronie motyli giną ludzie

48 Karaibskie noce.

Pełne łodzie,
puste groby

52 Utøya.

Dziesięć lat po masakrze

To nie jest
cała Norwegia
Niestety

52

FOTOSTORY

**56 Najpiękniejszy
chłopiec świata.**

Wyrósł na zgorzkniałego
starca

OBYCZAJE

58 Języki gwiazdów.

Jakbyśmy słyszeli
pracząwieka

61 Nie tylko we Włoszech.

Przestępcy żerują
na pandemii

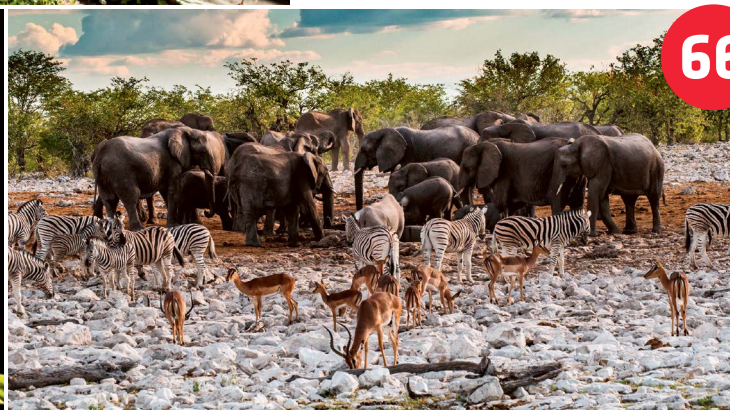
64 Złote przeboje.

Warto zainwestować
w stare piosenki

64

Nobel Noblem, ale...
Śpiewa, gra i umie liczyć

66

ROZMOWA

66 Siemion Pawluk.

Podróż po
126 państwach

KOMPAS

70 Operacja Safari.

Jak się wyrwać
do Tanzanii

Prawdziwi
Masajowie
Czekają
na dotację

70

76

Dziewczyna bosa
I całkiem nowa

HISTORIA

76 Kocha, bije, całuje.

Erotyczne zabawy
wiejskiej Rosji

O tych krajach piszemy: CHINY (s. 20) DOMINIKANA (s. 48) FRANCJA (s. 20, 38) GRECJA (s. 58) HAITI (s. 40, 48) HISZPANIA (s. 58) JEMEN (s. 40) KANADA (s. 44) KOLUMBIA (s. 40) LIBAN (s. 66) MALI (s. 66) MEKSYK (s. 44, 58) NAMIBIA (s. 66) NIEMCY (s. 12, 20, 30, 34) NORWEGIA (s. 34, 52) NOWA ZELANDIA (s. 66) PAKISTAN (s. 66) POLSKA (s. 12) PORTORYKO (s. 48) ROSJA (s. 12, 18, 66, 76) SYRIA (s. 66) TANZANIA (s. 70) TURCJA (s. 58) USA (s. 20, 26, 30, 34, 36, 38, 40, 44, 48, 64, 66) WIELKA BRYTANIA (s. 64, 66) WIETNAM (s. 58) WŁOCHY (s. 20, 61) ZEA (s. 40)

80 MIKROFORUM

POLITYKA

SALON

NR 07

WNĘTRZA | ARCHITEKTURA | SZTUKA | STYL ŻYCIA

CENA 14,99 zł (z tym 8% VAT) INDEKS: 381-055

Dom za 1 euro

Tylko dla odważnych? Gdzie i jak kupić
nieruchomość bezpiecznie

WYDANIE SPECJALNE NR 3/2021

TEMAT WYDANIA

ODNAWIAMY PALAZZO W ITALII

MIĘDZY TRADYCJĄ A INNOWACJĄ *Przykłady renowacji*
AUTENTYK, NIE VINTAGE *O sztuce trwania rodzinnej manufaktury*

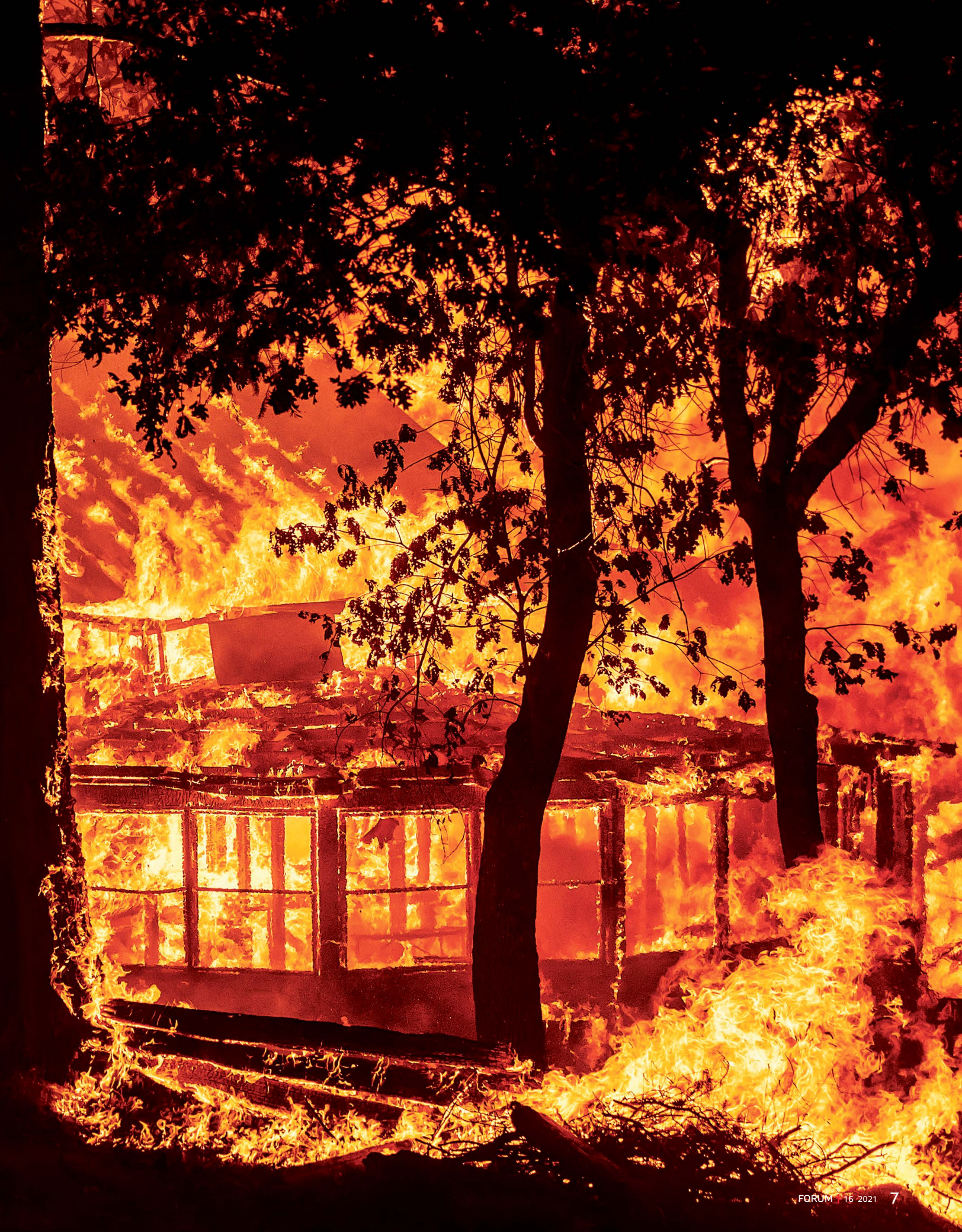
Już w sprzedaży

SALON *Nowe pismo o tym, co nas tworzy.*

USA

Kalifornia znów płonie

Ponad pięć tysięcy strażaków walczy z najstraszliwszym pożarem w historii Kalifornii. Żywiół wytworzył już własny układ pogody, który nakręca rozprzestrzenianie się ognia. Płomienie są na tyle wysokie, że doprowadziły do tworzenia się chmur, w których powstają wyładowania elektryczne, będące zarzewiem nowych pożarów. Napędzają też nowe wiatry, które rozdmuchują pożogi na setki kilometrów w postaci rzadko na ogół widywanych ognistych tornad. – Ten pożar jest na tyle rozległy i wytwarza tak dużo energii i ciepła, że sam zmienia pogodę. Zazwyczaj pogoda decyduje o tym, jak będzie rozwijać się ogień. A teraz pożar decyduje o pogodzie – mówi rzecznik straży pożarnej. Już rok temu Kalifornia mierzyła się z najgorszą – jak się zdawało – pożogą w swej historii. Jeżeli jednak ktoś myślał, że gorzej być nie może, to rok 2021 wyprowadził go z błędu. Zniszczenia są trzy razy większe niż w zeszłym roku.

ALBANIA

Ofiara Abrahama

Najważniejsze święto islamu, obchodzone pod koniec lipca Id al-Adha, upamiętnia ofiarę Abrahama i jego posłuszeństwo wobec Boga. Abraham (Ibrahim) miał złożyć w ofierze Bogu swego syna Izmabela (według żydów i chrześcijan – Izaaka). Bóg jednak, widząc oddanie Abrahama, pozwolił mu poświęcić barana zamiast dziecka. Na pamiątkę każdy ojciec rodziny składa tego dnia w ofierze owcę, barana, wielbłąda lub krowę. Zwierzę musi zostać zabite rytualnie, następnie mięso dzieli się na trzy części (dla ubogich, krewnych i na własny stół). W Mekce wynajęci rzeźnicy dokonują ofiary za pielgrzymów. Wspólnie odwiedza się meczet, recytuje Koran i rozdziela prezenty. Na zdjęciu świętują muzułmanie w Tiranie, stolicy Albanii, jedynego kraju Europy, gdzie dominującą religią jest islam.

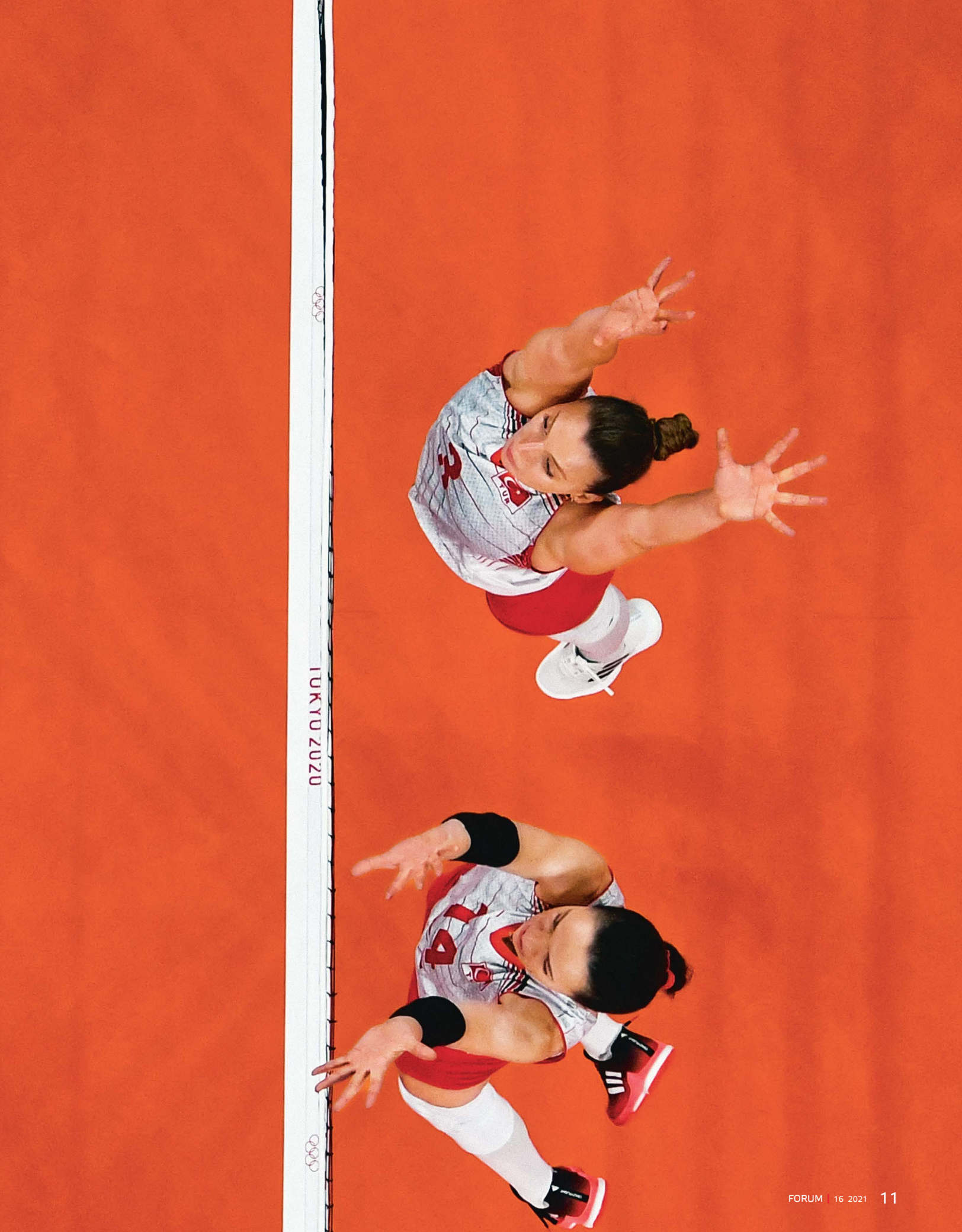

JAPONIA

Ciche, kosztowne igrzyska

Choć na trybunach olimpijskich aren nie zasiada ani jeden widz, koszty organizacji igrzysk w Japonii sięgają już 16 mld dolarów i są dwa razy wyższe od zakładanych. Same środki bezpieczeństwa powzięte w związku z pandemią COVID-19 pochłonęły już blisko trzy miliardy dolarów. Potwierdza się fakt, że na wielkich imprezach sportowych trudno zarobić nawet przy komplecie widzów, a gdy ich braknie, można tylko minimalizować straty. A te wynikają nie tylko z braku publiczności (a co za tym idzie, klientów hoteli, restauracji i sklepów). To także skutek rezygnacji części sponsorów, zwłaszcza producentów żywności i napojów. Do olimpiad i wielkich turniejów piłkarskich dołożyły w ostatniej dekadzie Brazylia, Grecja, Portugalia, a nawet Polska i Ukraina. Niemniej po poprzednich „japońskich” igrzyskach w 1964 roku Kraj Kwitnącej Wiśni wzbogacił się o najszybszą na świecie kolej Shinkansen. Co zostanie po Tokio 2020 (2021)?

IUKYU ZUZU

Puste gesty

Narracje Polski i Rosji dotyczące wspólnej historii, zwłaszcza II wojny światowej, są nie do pogodzenia. Nie musi to jednak oznaczać, że oba kraje są skazane na wieczną niechęć.

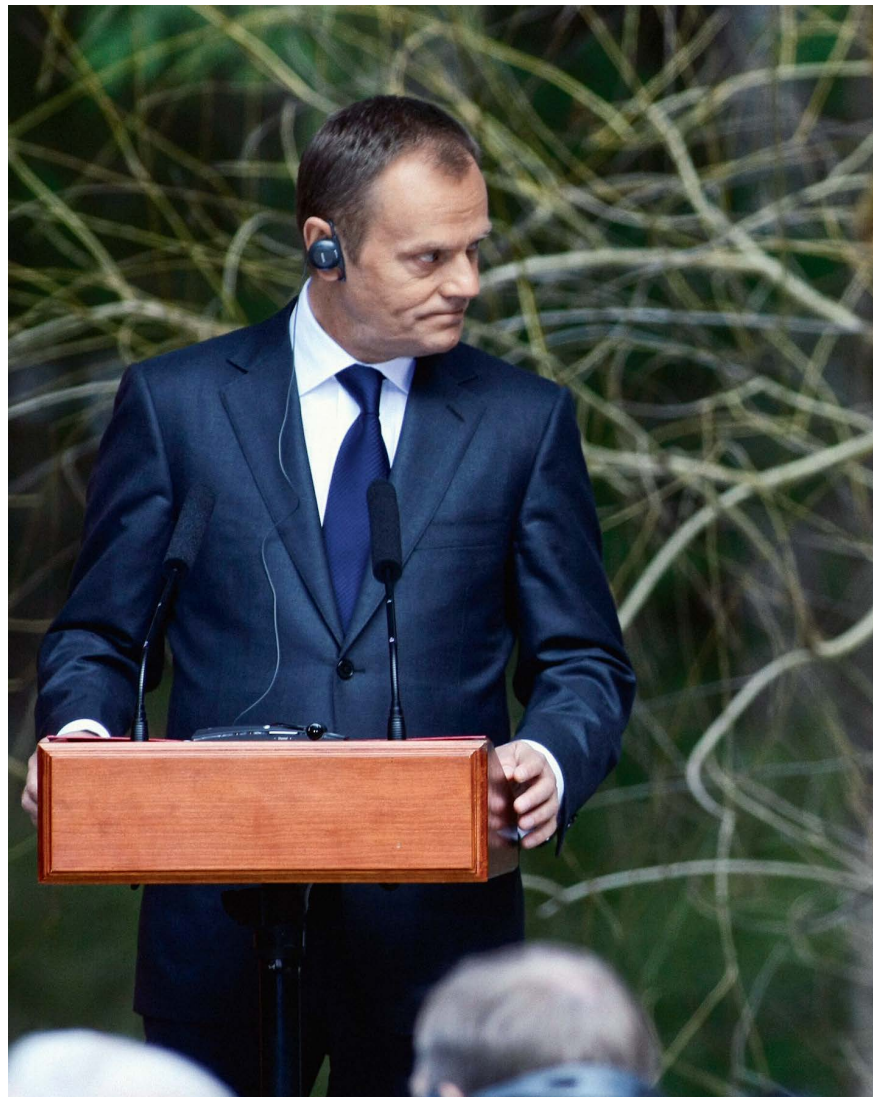
Próby porozumienia – nawet najszczerze – nic nie dadzą. Wprost przeciwnie, niepowodzenie takich przedsięwzięć jeszcze zwiększa wzajemną antypatię – zauważa Maksim Samorukow, zastępca redaktora naczelnego portalu Carnegie.ru. Za każdym razem, gdy Rosja chce podjąć dialog ze zjednoczoną Europą lub szeroko rozumianym Zachodem, znajdują się państwa, których stanowisko da się przewidzieć. Przedmiot dialogu jest drugorzędny. To może być energetyka, bezpieczeństwo czy współpraca z obszarem poradzieckim – sceptyczne nastawienie Polski i krajów bałtyckich się nie zmieni. Tak jak ostatnio, gdy Niemcy i Francja chciały zaprosić prezydenta Władimira Putina na szczyt Unii Europejskiej, a Polacy i Bałtowie storpedowali inicjatywę.

Śmiałe próby, zero wyników

Polska jest największym państwem w gronie nowych członków Unii Europejskiej, ważnym, ale i stwarzającym problemy partnerem Niemiec, wpływową siłą w zachodniej części obszaru postradzieckiego. Zdaniem rosyjskiego analityka to sprawia, że głos Warszawy – mimo antyunijnej retoryki obecnego rządu – wciąż liczy się na arenie międzynarodowej. Warto pamiętać, że udział Polski w handlu zagranicznym Niemiec jest trzykrotnie większy niż udział Rosji, dlatego Berlin – z czysto pragmatycznych pobudek – docenia dobre relacje z bezpośrednim wschodnim sąsiadem bardziej niż z tym nieco dalszym.

Na stosunki polsko-rosyjskie wpływ ma historia, zwłaszcza podejście do II wojny światowej. Przystępując do dialogu, trzeba się wyzybyć iluzji, że kilka symbolicznych ustępstw i pięknych gestów wystarczy, by przełamać głęboką nieufność drugiej strony. Dochodzenie do porozumienia może potrwać długie lata. Obecnie ani Rosja dla Polski, ani Polska dla Rosji nie są priorytetem. Co nie oznacza, że nie należy się starać o przełamanie impasu – zaznacza Samorukow.

Podejmowanym w ostatnich trzydziestu latach próbom pojednania, gdy skupiano się na symbolicznych gestach, nie towarzyszyły konkretne kroki na rzecz ugruntowania współpracy. Zdaniem autora z historycznego pojednania między Francuzami i Niemcami

▲ JAK TUSK Z PUTINEM

w roku 2009?

Próbie normalizacji wzajemnych stosunków wkrótce przekreśliła katastrofa smoleńska.

nic by nie wyszło bez jednoczesnej integracji gospodarczej Europy Zachodniej, wspólnej walki z zagrożeniem komunistycznym i dominacji Stanów Zjednoczonych na zachodzie Europy. To samo dotyczyło pojednania polsko-niemieckiego. Nawet te ograniczone rezultaty, które osiągnięto, nie byłyby możliwe bez zjednoczenia Niemiec i rozszerzenia NATO i UE na wschód.

W stosunkach polsko-rosyjskich takich sprzyjających okoliczności nie należy się spodziewać. Symboliczne gesty w postaci listów otwartych, przeprosin i padania na kolana wykonane w gospodarczej i geopolitycznej próżni pozostaną bez wpływu na budowanie zaufania i poprawę klimatu na linii Moskwa-Warszawa.

Powyzszą tezę Samorukow ilustruje fiaskiem próby uregulowania stosunków z Rosją przez rząd Donalda Tuska. Putin opublikował wówczas w polskiej prasie list otwarty do Polaków, w którym potępił pakt Ribbentrop-Mołotow, a następnie wraz z Tuskiem wziął udział w ceremonii żałobnej poświęconej pamięci Polaków zamordowanych w Katyniu. Patriarcha Cyryl złożył historyczną wizytę w Polsce. Jednak katastrofa smoleńska, dojście do władzy w Polsce konserwatystów i zaostrenie przez nich linii politycznej sprawiły, że nie